Källängs Kontrollhönseri AB
perkallang@hotmail.com

Ansökan om ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till anläggning med djurhållning på fastigheterna Grimetons-Torstorp 2:53 och 12:2 i Varbergs kommun

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län meddelar, med stöd av 16 kap. 2 a § miljöbalken, Källängs Kontrollhönseri AB, org.nr. 556115–3791, ändringstillstånd till djurhållande verksamhet på fastigheterna Grimetons-Torstorp 2:53 och 12:2 i Varbergs kommun. Ändringstillståndet omfattar en utökad verksamhet med maximalt 308 000 platser för fjäderfä.

Ändringstillståndet innefattar uppförande av två nya stall och en ny tvättvattenbrunn i huvudsaklig överensstämmelse med utformningen i bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Bolaget ska skicka in ett reviderat kontrollprogram för verksamheten till tillsynsmyndigheten inom sex månader från det att detta tillstånd har tagits i anspråk.

Villkor

Miljöprövningsdelegationen föreskriver följande tillkommande tillståndsvillkor:

17. Lagring av fjäderfägödsel i gödselbrunn ska ske med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar.

18. Lagring av fjäderfägödsel på gödselplatta ska ske på en tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Ytvatten ska förhindras att rinna till gödselplattan.

19. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnader, samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor ska samlas upp i tät behållare och tas om hand så att vattnet inte förorenar mark eller vatten. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst 10 månader.

20. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av stallgödsel. Avtalen ska omfatta det totala behovet av spridningsareal eller annan avsättning för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till och som inte används i den egna verksamheten.

    Skriftliga avtal ska också upprättas som säkerställer tillräcklig lagringskapacitet för uppkommen stallgödsel. Avtalen ska tillsammans med egen lagringskapacitet täcka minst 10 månaders produktion av gödsel.

21. Aska från fastbränslepannan ska förvaras i tät behållare. Hanteringen av aska ska ske på sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas.

    Innan aska från förbränningen får användas för spridning på jordbruksmark ska samråd ske med tillsynsmyndigheten och analys göras av innehåll av tungmetaller samt näringsämnen (P, Ca, Mg och K). Detta ska ske före första spridningen av aska och därefter vid de tillfällen som någon förändring skett som kan leda till ändrat föroreningsinnehåll i askan eller när tillsynsmyndigheten begär det.

Delegationer

Med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter Miljöprövningsdelegationen åt tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare villkor som kan behövas vad avser följande:

D1. Åtgärder för att begränsa luktolägenheter, jfr villkor 17 och 18 ovan samt villkor 3, 8, och 9 i tidigare meddelat tillstånd 2009-10-23.

D2. Hantering av aska från fastbränslepannor, jfr villkor 21 ovan.

Ändring av villkor

Följande befintliga villkor som meddelats i tillståndet den 23 oktober 2009 (dnr 551-10526-09), ändras så att de får nedanstående lydelser:

14. Den ekvivalenta ljudnivån (Leq) från verksamheten får utomhus vid bostäder inte överstiga följande värden:

    50 dBA helgfri måndag-fredag kl. 06.00–18.00

    45 dBA lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00–18.00

    45 dBA kvällstid kl. 18.00–22.00

    40 dBA nattetid kl. 22.00–06.00

    Momentana ljud (L_{Fmax}) får inte överstiga 55 dBA nattetid kl. 22.00-06.00.

    Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

15. Kemiska produkter och avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

16. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Kontrollprogrammet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder.

Verkställighet och igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen bifaller sökandens yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Den tillståndsgivna utökade verksamheten ska ha satts igång senast 10 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet i denna del.

Tillsynsmyndigheten ska skriftligen meddelas både det datum då tillståndet tas i anspråk och när verksamheten sätts igång.

Kungörelsedelgivning samt hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar efter beslutsdatum införas i Post- och Inrikes Tidningar samt i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats.

Beslutet hålls tillgängligt hos Varberg Direkt i Varbergs kommun samt hos Länsstyrelsen, Slottsgatan 2 i Halmstad.

Eventuellt överklagande skickas till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad eller till e-postadress halland@lansstyrelsen.se. Ange vilket beslut som överklagandet gäller genom att ange diarienumret 5651–2025. Skriv också vilken ändring som begärs. För att överklagandet ska kunna prövas, måste det vara inkommet till Länsstyrelsen **senast den 22 december 2026**.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg för prövning.

Kontakta Länsstyrelsen på tfn 010-224 30 00 eller halland@lansstyrelsen.se, om något är oklart.

Verksamhetskod och tillståndsplikt

Anläggningens IED-kod är 6.6. Verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 kap 1 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 1.10-i).

Tidigare prövning

I beslut den 23 oktober 2009, dnr 551-10526-09, meddelade Miljöprövningsdelegationen tillstånd enligt miljöbalken till verksamhet med ägg- och kycklingproduktion i stallbyggnader med plats för högst 736 djurenheter på fastigheterna Grimetons-Torstorp 2:6 och 2:12. Tillståndet förenades med följande villkor:

1. *Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.*

2. *Det totala utsläppet av ammoniak med ventilationsluften från värphönsstallarna får som riktvärde inte överstiga 5 ton per år.*

3. *Gödseln ska, inom och utom anläggningen, hanteras på sådant sätt att läckage och spill förhindras och så att olägenhet för människors hälsa inte uppkommer. Stallgödseltransporter med spridarfordon på allmänna vägar ska så långt möjligt begränsas. Efter transport och spridning av stallgödsel ska vid behov allmänna vägar snarast rengöras från jord- och gödselspill.*

4. *Spridningen av gödselmedel ska grundas på aktuell markkarta och anpassas till grödans behov. Markkartering av egen och arrenderad spridningsareal ska ske minst en gång vart tionde år. Flytgödseln ska analyseras med avseende på kväve och fosfor minst en gång per år. En växtnäringsbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år. Journal ska föras över djurhållning, växtodling och utförd gödsling. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.*

5. *Fjäderfägödsel får inte spridas på mark med halter av lättlöslig fosfor som motsvarar PAL-klass V. Nya spridningsarealer som ersätter de redovisade ska godkännas av tillsynsmyndigheten.*

6. *Tillgänglig spridningsareal för gödsel ska utökas till minst 410 ha vid system med inredda burar och till minst 451 ha vid system med frigående höns senast sex månader efter utökningen av värphönsantalet.*

7. *Risken för förorening av diken och vattendrag ska alltid beaktas vid spridning av gödsel och bekämpningsmedel. Intill öppna diken, vattendrag, våtmarker och märgelgravar ska en zon lämnas fri från spridning. Den spridningsfria zonen bör vara ständigt bevuxen men får brytas för omläggning en gång i växtföljden. Zonens bredd ska anpassas efter risken för ytavrinning från fältet, men får inte vara mindre än sex meter.*

8. *Spridning av stallgödsel får inte utan medgivande från bostadsrättsinnehavaren eller ägaren ske närmare än 30 meter från bostadshus eller vattentäkt.*

9. *Vid spridning av stallgödsel ska hänsyn tas till rådande väderleksförhållanden så att minsta möjliga olägenhet för omkringboende uppstår.*

10. *Kvävegödsling till höstsäd med stallgödsel eller handelsgödsel får inte ske under tiden den 1 augusti – den 15 februari.*

11. *Stallgödseltillförsel till slåttervall och frövall får inte ske under tiden den 20 oktober – den 15 februari.*

12. *Plöjning av vall och fleråriga grönträda får inte ske under perioden den 1 augusti – den 20 oktober om inte vallbrottet följs av höstsådd.*

13. *Dagvatten från gårdsområdena ska avledas så att vattenförorening inte sker.*

14. *Buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överstiger*:

    50 *dB*(A) *vardagar dagtid kl.* 07-18

    40 *dB*(A) *nattetid kl.* 22-07

    45 *dB*(A) *övrig tid*

    Momentana ljud nattetid får inte överskrida 55 *dB*(A).

15. *Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras invallat på ogenomsläpplig yta utan golvavlopp. Vid förvaring av dieselolja utomhus ska tank med invallning vara försedd med påkörningsskydd och tak eller regnskydd.*

16. *Senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk ska till tillsynsmyndigheten inlämnas ett förslag till kontrollprogram för verksamheten.*

Miljöprövningsdelegationen överlät åt tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor av mindre betydelse angående gödselhanteringen.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 11 juli 2025. Delegationen begärde vissa kompletteringar, vilka kom in den 30 april och den 9 juni 2026. Ansökan kungjordes därefter i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats den 28 augusti 2026. Ansökan sändes för yttrande till Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Varbergs kommun och Länsstyrelsen. Yttrande har inkommit från nämnden. Bolaget har i sin tur haft möjlighet att bemöta yttrandet, men avstått ifrån detta.

Ansökan och yrkanden

Yrkanden

Ansökan avser ett ändringstillstånd för utökning med slaktkycklingproduktion genom bl.a. byggnation av två nya stall.

Källängs Kontrollhönseri AB yrkar att:

- Ändringstillstånd enligt miljöbalken [meddelas], som omfattar 308 000 platser för fjäderfä i verksamheten.

- Ändringstillstånd ska medges för utökning med slaktkycklingproduktion på fastigheten [Grimetons-Torstorp 2:53] genom nybyggnation av två stall och utökning av värphönsplatserna i befintliga stallar på närliggande fastighet. Utökningen sker i befintligt företag.

- Verkställighetsförordnande medges. För att kunna påbörja nödvändiga investeringar och upphandling av material samt etablering av byggnation för stall 1 krävs att beslutet kan tas i anspråk omgående. Företaget har redan säkrat finansiering och planerat samordning med entreprenörer och varje månads fördröjning kan medföra ökade byggkostnader och leveransförseningar. Verksamheten har låg risk för betydande påverkan under etableringsfasen, vilket också framgår av miljökonsekvensbeskrivningen och den tekniska beskrivningen. Verkställighetsförordnande är därför skäligt.

- Lokaliseringsalternativ 2 gäller endast om huvudalternativet inte bifalles.

- Färdigställandetiden för stall 1 bestäms till fem år efter att beslutet vunnit laga kraft och att det för stall 2 bestäms en tid på 10 år efter att beslutet vunnit laga kraft.

- Utbyte av stallinredningen i värphönsstallet, som medför fler platser, ska ske när den befintliga inredningen är förbrukad. En anmälan om mindre ändring skickas då till tillsynsmyndigheten.

Åtaganden

Sökanden har i ansökan och kompletteringar gjort bl.a. följande åtaganden:

- Strömaterial bestående av spån och torv reducerar ammoniakavgången med 50 % jämfört med bara spån. Denna metod bidrar till att binda kväve och därigenom minska ammoniakavgången från djurstallarna.

- Bolaget kommer att ha rutiner för att upptäcka och snabbt hantera läckage på vattenledning, för att ströbädden ska vara så torr som möjligt.

- Djurstallarna kommer att vara utrustade med ett modernt ventilationssystem med integrerad värmeväxlare. Detta system minskar dammspridning effektivt och bidrar samtidigt till ett bättre stallklimat för både djur och personal. Bolaget kommer att återvinna spillvärme, vilket minskar behovet av extern uppvärmning.

- Verksamheten kommer att använda energieffektiv belysning.

- Uppvärmning och ventilation är datorstyrda för bästa möjliga stallmiljö i förhållande till energiförbrukning.

- Strategisk placering av ventilation på tak och gavlar, vilket innebär att frånluftsdon på stallen placeras med hänsyn till närliggande grannar och lokala vindförhållanden. Detta gör att luktämnen sprids effektivt uppåt och späds ut i atmosfären, snarare än att påverka närboende.

- Bolaget arbetar aktivt med att optimera transporter till och från verksamheten. Genom samordning och ruttplanering minimeras antalet körda mil. Transporter körs med fulla lastbilar, vilket resulterar i minskade utsläpp av växthusgaser och förbättrad djurvälfärd genom kortare transporttider

- Gårdsplan, körvägar och hårdgjorda ytor hålls rena från foder, gödsel eller annat spill.

- Foderblandningen kommer att anpassas för de specifika kraven för produktionen.

- Verksamheten använder godkända vatten- och fodertillsatser som förbättrar djurens näringsupptag och därmed minskar näringsförluster till gödseln.

- Pelleterat foder används för att få en jämn foderstat och för att minska dammbildning.

- Huvudalternativet för placering ger närhet till befintlig verksamhet där närboende redan är vana vid att det pågår verksamhet.

- Högeffektiva fläktar med låg bullernivå väljs vid nybyggnation.

- Bullerkontroll är en del av egenkontrollen och underhåll av ventilation, fordon och maskiner görs regelbundet.

– Byggnaderna är ljudisolerade.

Villkor

Sökanden yrkar följande villkor för verksamheten:

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

2. Ljud från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överstiger:

   50 dBA vardagar dagtid kl. 06- 18.

   40dBA nattetid kl. 22-06.

   45 dBA övrig tid (kväll, helg)

   Momentana ljud nattetid får inte överskrida 55 dBA utomhus vid bostäder. Transporter sker även nattetid men inte i den omfattningen att det ska störa boende.

3. Spridning av gödsel ska i största möjliga mån ske dagtid och under sammanhållen tid. Spridning under kvällstid och helger ska i största möjliga mån undvikas i närhet till bostäder.

4. Lagring av fjäderfägödsel [ska ske] i gödselbrunn med tak, gödselhus eller täckas på annat likvärdigt sätt.

5. Mellanlagring av fast stallgödsel kan ske på hårdgjord [gödselplatta] utan tak under kortare perioder.

6. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallbyggnaderna ska ledas till gödselförvaring och därefter omhändertas så att det inte medför förorening av yt- eller grundvatten.

7. Avtal med mottagare av gödsel ska finnas för den under året beräknade gödselproduktionen.

8. Den årliga levererade mängden gödsel ska redovisas i miljörapporten. I redovisningen ska framgå leveransdatum och mottagare.

9. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkt och på sådant sätt att förorening av mark, vatten och luft förebyggs. Kemiska produkter och farligt avfall ska

förvaras skyddat från nederbörd och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är ogenomsläppligt för det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de minst rymmer den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volym. Hantering ska ske så att spill och läckage till omgivningen förebyggs och begränsas.

10. För verksamheten utarbetas ett kontrollprogram, som utöver vad som föreskrivits i villkoren ovan, möjliggör en bedömning av om villkoren följs. Kontrollprogrammet ses över kontinuerligt och anpassas efter driften. Uppdaterat kontrollprogram ska skicka in till tillsynsmyndigheten senast 6 månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Ur sökandens beskrivning av verksamheten

Av sökandens beskrivning av verksamheten framgår bl.a. följande.

Allmänt

Källängs Kontrollhönseri AB bedriver idag en tillståndspliktig verksamhet för uppfödning av unghöns till värphöns och äggproduktion i Varbergs kommun. Bolaget vill nu utöka produktionen och söker ändringstillstånd från 736 djurenheter (DE) till totalt 1805 DE, vilket är en ökning med 1 069 DE.

Djurslag	Antal platser idag	Antal efter utökning	Djurenheter efter utökning
Värphönsplatser	46 100	53 000	530 DE (53 000x 0,01)
Unghöns	55000	55 000	275 DE (55 000x 0,004)
Slaktkyckling	-	200 000	1000 DE (200 000 X 0,00213)
Totalt	**101 100 (platser)**	**308 000 (platser)**	**1805 DE**

Den planerade verksamheten innebär byggnation av 2 nya slaktkycklingstall och utbyte av stallinredningen i det befintliga värphönsstallet. Bolaget förfogar över 105 hektar egen jordbruksmark för spridning av en del av den producerade gödseln, överskottet av gödseln kommer att avyttras till biogasanläggning eller hämtas av köpare.

Verksamheten omfattas av EU:s industriutsläppsdirektiv och har därmed utrett behovet av en statusrapport. Verksamheten har också upprättat ett dokument som redogör för hur bästa tillgängliga teknik (BAT) tillämpas i verkligheten.

Lokalisering

Verksamheten är belägen mellan Rolfstorp och Grimeton, ca 15 km öster om Varberg. En stor del av marken runt omkring området är jordbruksmark med gårdsenheter, men det finns också inslag av skogspartier och en del friliggande bostadshus.

Källängs Kontrollhönseri AB planerar att utveckla verksamheten genom att uppföra två nya slaktkycklingstallar på fastigheten Grimetons-Torstorp 2:6 i Varbergs kommun. Fastigheten utgörs av åkermark. De befintliga stallbyggnaderna finns på Grimetons-Torstorp 2:53 och Grimetons-Torstorp 12:2. Delar av Grimetons-Torstorp 2:6 kommer efter påbörjad byggnation att övergå som tomtmark till Grimetons-Torstorp 2:53.

Teknisk beskrivning av verksamheten

Unghöns

Dygnsgamla kycklingar sätts in i stallarna på fastigheten Grimetons-Torstorp 2:53. Där har djuren fri tillgång till foder och vatten. Unghönsens foderstat utvärderas efter tillväxt och anpassas efter behov. När de är stora nog, säljs 65–70 % vidare till andra äggproducenter och resten flyttas över till värphönsstallar. Temperatur och ventilation anpassas för att kycklingarnas miljö ska vara så trivsam som möjligt. I verksamheten används en blandning av spån- och torvströ.

Värphöns

Hönsen börjar värpa runt 19 veckors ålder. För hönsen är en produktionscykel på ca 1,5 år, därefter slaktas de. Under värphönsredena sker utgödsling minst 2 gånger i veckan, oftast mer. Värphönsstallet torrsopas och högtryckstvättas efter tömning av stallet. Tvättvattnet samlas upp i en behållare avsedd för detta. Transport av djur kan komma att ske nattetid (beroende på utomhustemperatur) för att tiden i transporten ska minimeras för djuren vid flytt eller inför slakt.

Slaktkycklingar

De nya slaktkycklingstallarna kommer att värmas upp med värme från nya flispannor. Flisen köps in. Omgångsuppfödning av slaktkyckling i båda stallen kommer att vara synkade för ny insättning och tömning av stallen. 15 000 m² mark kommer att tas i anspråk för de två stallen som är 41 x 155 meter och rymmer 100 000 platser vardera för slaktkycklingar. Fodersilos kommer att byggas i nära anslutning till stallen. Marken runt om stallen kommer att vara hårdgjord.

Ventilationen kommer att utgöras av aerotemprar, vars effekt anpassas utifrån kycklingarnas storlek.

Foder

Utfodrings- och vattenplatser är anpassade efter de krav som finns för slaktkyckling. Allt foder är pelleterat för att undvika dammbildning. Vattensystemet kontrolleras ständigt för att upptäcka brister och läckage.

Fodersammansättningen är anpassad för att djuren ska kunna omvandla energin och näringen i fodret, så att de får en lagom tillväxt och håller sig friska. Fodret är den viktigast råvaran jämte vatten. Fodret är också den största utgiften. Till värphönsen används eget spannmål tillsammans med inköpt foder och koncentrat. Foder kommer att förvaras i 3 silos per stall.

Vattenuttag

Alla stall tvättas mellan produktionsomgångarna och har en tomperiod för att undvika eventuella smittor. Hur många tvättomgångar som utförs per år kan variera beroende på produktionen. Enligt bolagets beräkningar kommer det att utföras en tvätt per ca 1,5 år för värphönsen, en tvätt per 4,8 månader för unghönsen och 8,5 tvättar per år för slaktkycklingstallarna.

Verksamheten är ansluten till kommunalt vatten. Den huvudsakliga vattenförbrukningen utgörs av dricksvatten till djuren. I övrigt används vatten för tvätt av stallar och vid rengöring av foderanläggningen. Vattenförbrukningen i den befintliga verksamheten uppgår till ca 3 610 m³ för värphönsen och ca 1 300 m³ för unghönsen, d.v.s. totalt ca 4 910 m³ vatten per år. I den beräknade vattenförbrukningen ingår dricksvatten till djuren och tvättvatten för stallarna. Efter utökningen förväntas den årliga vattenförbrukningen uppgå till 15 130 m³.

Gödselhantering

I den befintliga verksamheten produceras ca 2 000 ton gödsel per år. Efter den planerade utökningen kommer gödselproduktionen enligt beräkning i VERA att uppgå till ca 5 637 ton per år. Lagring av gödsel sker i täckta flytgödselbrunnar på den egna fastigheten (Grimetons–Torstorp 2:53) och i en gödselbrunn på grannfastigheten. Hos samma granne finns också en gödselplatta som används för omlastning vid bortförsel av gödsel. På gödselplattan korttidslagras gödsel upp till 2 månader. Gödselplattan rymmer 600 m³.

I de egna gödselbrunnarna blandas gödsel med tvättvatten från stallarna för att sedan spridas som flytgödsel. Den gödsel som förs bort är i form av kletgödsel och avyttras till andra lantbrukare. Gödsel som ska avyttras körs med traktor och vagn till gödselplattan och transporteras sedan vidare med lastbil. Totalt har verksamheten i nuläget en gödsellagringskapacitet på 5 015 m^3. När det andra stallet byggs kommer lagringskapaciteten att ses över. En befintlig byggnad kommer att användas som gödselhus och en ny gödselbrunn kommer att byggas om behov finns, alternativt kommer gödseln att avyttras.

Planering pågår för byggnation av en biogasanläggning i Tjärby, Grimeton, och eftersom biogasanläggningar gärna vill ha in fjäderfägödsel som substrat kan det finnas goda möjligheter att även leverera gödsel dit om planerna sätts i verket. Den största delen (85–90 %) av den producerade gödseln avyttras i dagsläget. Avsättningen för gödsel har under den senaste 10-årsperioden varit god, eftersom efterfrågan på fjäderfägödsel är stor bland både ekologiska och konventionella lantbruksföretag. Det finns inga tecken på ett minskat intresse för fjäderfägödsel i framtiden. Gödseln hanteras som fastgödsel och utgödsling sker efter att stallarna tömts efter varje produktionsomgång.

Buller och transporter

Buller uppkommer från transporter, arbetsmaskiner och fläktar. Fläktarna från stallet ger inget högt buller. Enligt tillgängligt produktunderlag för värmeväxlaren ligger ljudnivån i storleksordningen 36–46 dBA vid 50 meters avstånd. Fläktarna i den befintliga verksamheten bedöms ligga på liknande nivåer. Den närmaste bostaden är belägen mer än 100 meter från de nya stallarna.

Med standardåtgärder (ljuddämpare på frånluft, inkapsling av pumpar, och skärmverkan från byggnad) bedöms nivåerna klara Naturvårdsverkets riktvärden. Det har inte inkommit några klagomål på den befintliga verksamheten. Under samrådsprocessen har synpunkter inkommit från en granne. Hänsyn har tagits till inkomna synpunkter vid val av fläktar och placeringen av dessa på byggnaden. Dörrarna till stallen hålls stängde p.g.a. smittorisken men också för att minska spridningen av buller och lukt till närboende.

Transporterna till och från gården står för den största ökningen av buller vid utökningen. Lastbilstransporter till och från fastigheterna går på väg 764. Transporterna beräknas vara fördelade så att 50 % av transporterna går söder ut mot Grimeton/Tvååker längs med Tvåkervägen, vidare mot E6:an och Falkenberg och 50% går mot Rolfstorp och ut på väg 153 mot Varberg. Antalet transporter redovisas i tabellen nedan. Utöver dessa transporter sker transporter som

är relaterade till växtodlingen, främst under skördesäsong. Dessa kommer inte att påverkas av utökningen.

Tabell: Beräknat antal transporter

Transport (* = traktor)	Antal transporter/ år nu	Antal transporter/ år efter utökning	Ökning transporter
Foder, värp- och unghöns	52	52	-
Foder, slaktkycklingar	-	120	-
Strömedel	2	3	50 %
Djurtransport, livkyckling	10	10	-
Djurtransport, slakthöns	4,7	4,7	-
Slaktkyckling, in	-	16	-
Slaktkyckling, ut	-	160	-
Ägg	104	104	-
Gödsel *	104	156	50 %
Flis	3	20	
Totalt antal, lastbil	179,2	490	+173%
Totalt antal, traktor	104	156	+50%

Den största delen av transporterna sker dagtid mellan kl. 6-18, med undantag för transporter av livdjur, p.g.a. djurvälfärd och logistiken från slakteriet.

Avfall och kemikalier

Det bedöms inte ske någon markant ökning av mängden avfall som uppkommer i verksamheten. Det avfall som är relaterat till djurhållningen är bland annat lysrör, batterier, spillolja, färgrester, plastavfall, brännbart emballage, aska och kadaver. Farligt avfall körs till återvinning. Övrigt avfall sorteras och körs till återvinning. Askan från flispannorna kommer att samlas in och hanteras enligt tillsynsmyndighetens anvisningar.

Antalet döda kycklingar kommer att öka proportionellt med utökningen. Kadaver förvaras i ett slutet utrymme, i en frysbox, inför hämtning för destruktion. I den nuvarande produktionen har kadaverhämtning skett 4–5 gånger per år. Efter utökningen kommer kadaver fortsatt att hanteras i enlighet med gällande lagstiftning.

De kemikalier som används i verksamheten är till exempel smörjolja, hydraulolja, motorolja, diesel, rengöringsmedel och desinfektionsmedel. Risken för läckage eller spill är liten. Preparaten kan komma att ändras efterhand. Förvaring av kemikalier sker i låsta utrymmen med invallning och det finns inga golvbrunnar i utrymmena.

Energi

Den största energiförbrukningen står uppvärmningen av stallen för. Ca 80 % av den totala energiförbrukningen går åt till uppvärmning. Värmekapaciteten kommer att behöva öka vid en utökning av

verksamheten och det kan göras genom uppgradering av den befintliga flispannan på 150 kW, eller installation av ytterligare en panna för de nya stallarna. Som reserv och extra säkerhet finns en oljepanna på 120 kW. Stallarna och två bostadshus som finns på fastigheterna värms upp med flispannan. Flisen köps in och förbrukningen är ca 290 m³ per år. Störst elförbrukning är under sommarmånaderna när behovet av fläktar och kylning är som störst. Verksamhetens elförbrukning är ca 125 000 kWh per år. i verksamheten finns också solceller för produktion av el.

När stallarna är färdigställda kommer verksamheten att ha totalt fyra fastbränslepannor, varav två för slaktkycklingstallarna, en för värphönsstallet och en reservpanna. Under uppbyggnadsfasen kommer den ena pannan att användas, vilken sedan kommer att övergå till att vara en reservpanna.

Bolagets bedömning är att det inte kommer att uppstå någon luktolägenhet på grund av pannorna. I den befintliga verksamheten har det inte förekommit några klagomål eller problem med befintliga pannor. Askan från fastbränslepannorna kommer att provtas enligt ett provtagningsprogram och sedan blandas med gödseln för att spridas på åkermark.

Ur bolagets miljökonsekvensbeskrivning

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. följande:

Lokalisering

Detalj- och översiktsplan

Verksamheten ligger i en utpräglad jordbruksbygd med öppna landskap och en del skogspartier i Varbergs kommun. Den tänkta lokaliseringen ingår inte i detaljplanerat område och begränsas inte av innehållet i översiktsplanen för Varbergs kommun.

Naturreservat

Inget av de redovisade lokaliseringsalternativen för nybyggnation kommer att beröras av något naturreservat. Avståndet till det närmaste naturreservatet är ca 3 km, Hovgård naturreservat (NVR-ID 2045059) i nordöstlig riktning. Avståndet bedöms vara tillräckligt stort för att reservatet inte ska påverkas av verksamhetens utökning.

Riksintresse naturvård

Huvudalternativet för lokaliseringen av de nya stallarna ligger utanför det skyddade området, men den alternativa lokaliseringen ligger

inom och på gränsen till området med skydd för naturmiljö, NN38 Grimeton. Förutsättningarna för bevarande av området är att ”*alla former av täkt eller annan exploatering av israndbildningarna (ändmoräner och isälvsavlagringar) måste undvikas. Försiktig utveckling av bebyggelse. Fortsatt hävd av hagmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av täktverksamhet, minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering, nybyggnation, luftledningar, vägdragningar*”.

Oavsett val av plats så kommer hänsyn att tas till kraven för områdesskyddet.

Kulturmiljö och fornlämningar

Kulturmiljö Halland har, på uppdrag av Källängs Kontrollhönseri AB, under 2026 utfört en kulturmiljöanalys för den planerade verksamheten. Syftet är att utreda djurstallarnas påverkan på kulturmiljön i området. Utredningen omfattar lokaliseringen av två djurstallar på fastigheten Grimetons-Torstorp 2:6, vilken efter byggnationen kommer att ingå i Grimetons-Torstorp 2:53. I utredningen framgår att djurstallarna bedöms ha ingen eller mycket liten påverkan på riksintresset för kulturmiljövården, världsarvet eller buffertzonen. Några kända fornlämningar kommer inte att påverkas och djurstallarna ligger på ett sådant avstånd att de inte bedöms påverka några viktiga siktlinjer till eller från fornlämningar. De placeras även, sett från riksintresset, bakom en höjdrygg vilket gör att de inte är direkt synliga i landskapet från detta håll. Bolaget bedömer att placeringen enligt huvudalternativet inte kommer att påverka världsarvet Grimeton radiostation.

Området runt verksamheten är relativt rikt på fornlämningar. Enligt länsantikvarien finns det inga kända, registrerade fornlämningar på platsen för huvudalternativet. På platsen för alternativ lokalisering finns några fornlämningar i närområdet som skulle kunna påverkas under byggperioden.

Vattenskyddsområde

De befintliga byggnaderna för unghönsproduktion ligger inom den sekundära zonen för vattenskyddsområdet Ragnhilds källa. Värphönsstallarna ligger utanför vattenskyddsområdet. De nya stallarna kommer att placeras [inom sekundär zon för] vattenskyddsskyddsområdet. Hänsyn tas redan idag av verksamheten, med anpassningar som till exempel ekologisk produktion på den mark som ligger inom vattenskyddsområdet. En utökning av verksamheten bedöms inte innebära några problem med att uppfylla befintliga föreskrifter för vattenskyddsområdet. Platsen för den alternativa lokaliseringen finns inom den primära zonen.

Ragnhilds källa ligger i en sluten akvifer som brukar finnas i låglänta områden som detta, vilket utgör ett skydd för täkten. Grundvattenbildningen sker framför allt i omgivande högre liggande områden. Placeringen av huvudalternativet bedöms ligga med tillräckligt avstånd från källan för att inte påverka. Dagvatten från hårdgjorda ytor leds till dränering och närliggande åkrar, bort från källan. Avrinning från verksamheten sker i huvudsak till Långebrokanalen och vidare till Himleån. Himleån uppfyller inte god vattenstatus för fosfor. I ansökan har villkor föreslagits för att begränsa växtnäringsförluster från verksamheten. Spridningsareal inom skyddsområdet brukas för ekologisk odling. Verksamheten tillämpar maximalt 22 kg fosfor per ha vid all spridning av gödsel.

Alternativ lokalisering och utformning

Bolaget har utrett en alternativ lokalisering med byggnation söder om gårdscentrum. Detta alternativ har längre avstånd till de närmaste bostäderna, men ligger inte lika skyddat i omgivningen som huvudalternativet. Vid den alternativa lokaliseringen hamnar byggnaderna högre i landskapet och blir därmed mer synliga. Eventuellt buller och lukt kommer att kunna transporteras längre i närmiljön. Den alternativa placeringen av stallar ger också en mer utspridd gårdsbild med längre transporter och med fler stopp, på grund av att till exempel foderleveranser inte kommer att kunna samordnas med avlastning på samma plats.

Byggkostnaden per stall blir liknande för båda alternativen. Kostnader för anläggning av vägar blir större för den alternativa lokaliseringen. Vatten och el behöver också dras fram över en sträcka på ca 500 meter till stallen vilket ger högre kostnader än vid huvudalternativet.

På platsen för den alternativa lokaliseringen finns några fornlämningar som delvis styr byggnadernas placering. Ca 15 000 m² åkermark skulle tas i anspråk om man väljer det här alternativet, vilket är samma areal som i huvudalternativet.

Nollalternativet

Nollalternativet, att ingen utbyggnad sker, innebär att företaget stagnerar och att arbetstillfällen inte kan skapas. Regeringsuttalandet om att Sverige ska öka sin matproduktion uppfylls inte.

Gödselhantering och lukt

Gödsel förvaras i gödselbrunnar med tak. Det kommer inte att byggas någon ny gödselbrunn inom den sökta ändringen av

verksamheten. Den brunn som planeras att byggas är en tvättvattenbrunn på 300 m³ för uppsamling av tvättvatten från de nya stallarna.

En befintlig byggnad kommer att användas som gödselhus. Gödselhuset kommer att vara 15 x 45 meter och beräknas rymma 2 000 m³ torr kycklinggödsel. Mellanlagring av gödsel sker på en gödselplatta på en närliggande fastighet. Mellanlagringen kommer endast att ske under korta perioder och med torr gödsel. Tvättvatten från stallar samlas upp i tvättvattenbrunn och vattnet används för att späda ut den torra gödseln inför spridning.

I den befintliga verksamheten avyttras 85–90 % av gödseln till externa lantbrukare eller andra aktörer. För den framtida utökningen bedöms marknaden fortsatt vara stark. Verksamheten för en dialog med bland annat biogasanläggningar (t.ex. planerad anläggning i Tjärby) och det finns avsiktsförklaringar som visar att avsättning av gödseln är möjlig.

För lagring av gödsel kommer en befintlig gödselbrunn, ett gödselhus och en gödselplatta att användas. Gödseln har hög torrsubstanshalt, vilket reducerar ammoniakavgång och lukt. Som strö används 50 % torv, vilket ytterligare bidrar till minskad ammoniakavgång. Den befintliga gödselbrunnen är försedd med tak som skyddar gödseln från nederbörd, vilket minskar ammoniakavgång och lukt jämfört med öppen lagring. Gödselhuset utgörs av en befintlig byggnad med tak och väggar. Gödseln förvaras enligt gällande lagstiftning. Utgödsling sker vid omgångsbyten. Tvättvattenbrunnen används för tvättvatten, vilket möjliggör en separat hantering av detta. Gödselplattan används som tillfällig omlastningsplats inför borttransport av gödsel och inte som en permanent lagringsplats.

Ett alternativ till att använda den befintliga gödselbrunnen och gödselhuset är att bygga en ny gödselbrunn eller att transportera gödseln till en satellitbrunn. Detta alternativ bedöms medföra högre kostnader och fler transporter utan att ge någon betydande miljömässig fördel jämfört med den planerade lösningen.

Utsläpp till vatten och miljökvalitetsnormer

En del av verksamheten ligger inom den sekundära zonen för vattenskyddsområdet Ragnhilds källa. För att minimera påverkan på vattendrag arbetar bolaget aktivt inom växtodlingen. Växtodlingsrådgivare anlitas för gårdens växtodling. Växtodlingen beskrivs inte närmare eftersom det är djurhållningen som prövas. Fosfor bedöms inte läcka från stallet till omgivande vatten. Hårdgjorda ytor gör att eventuellt spill är relativt lätt att hantera. Stallgödsel lagras i täckta

gödselbrunnar, i gödselhus eller på en platta och hanteras i samband med tömning efter varje produktionsomgång.

Tvättvatten från stallarna leds till tvättvattenbrunnar och hanteras tillsammans med gödseln. Inga direkta utsläpp sker till vattendrag och hanteringen av tvätt- och spolvatten är utformad för att undvika påverkan på yt- och grundvatten. Bolaget utför åtgärder för att minska utsläpp till luften genom tekniska lösningar, bland annat kommer en värmeväxlare att användas för att hålla nere ammoniakbildningen i stallarna. Utfodringen är optimerad för att minimera utsöndrad mängd fosfor och kväve, vilket är i enlighet med bästa tillgängliga teknik (BAT) för fjäderfäproduktion.

En utökning av verksamheten kommer att medföra bland annat ökade halter ammoniakutsläpp och ökade transporter, men med reducerande teknik är bedömningen att utökningen inte kommer att belasta närmiljön mer än i nuläget. Utökningen är en del av att förbättra Sveriges livsmedelsproduktion.

Den planerade verksamheten är belägen inom avrinningsområdet för vattenförekomsten Himleån som ingår i Västerhavets vattendistrikt och omfattas av fastställda miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken. Enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) har samtliga ytvattenförekomster i Himleåns avrinningsområde i dagsläget sämre än god ekologisk status, framför allt på grund av påverkan från näringsämnen (övergödning) och fysisk påverkan i jordbrukslandskapet.

Den kemiska statusen för ytvattenförekomsten Himleån har klassificerats som uppnår ej god kemisk status. Klassificeringen beror huvudsakligen på överskridanden av kvicksilver och PBDE, orsakade av långväga luftburen deposition och inte av lokala utsläpp från jordbruksverksamheter.

På kvalitetsfaktornivå bedöms den huvudsakliga potentiella påverkan från verksamheten avse näringsämnen (kväve och fosfor) som ingår i bedömningen av ekologisk status. Sådan påverkan kan uppkomma genom näringsläckage i samband med hantering, lagring och spridning av stallgödsel. Den planerade utökningen innebär en ökad mängd gödsel, men denna hanteras inom ramen för befintliga och tillkommande spridningsareal och i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter om god jordbrukarsed. Mot bakgrund av detta bedöms ingen betydande ökning av näringsläckage ske till Himleån.

För att minimera risken för påverkan på kvalitetsfaktorn näringsämnen vidtas följande åtgärder:

- Gödsel lagras i täta brunnar eller gödselhus med tillräcklig lagringskapacitet.
- Spridning sker i enlighet med gällande lagstiftning och god jordbrukarsed.
- Spridning anpassas till grödan samt mark- och väderförhållanden.
- Skyddszoner mot vattendrag tillämpas.

Övriga kvalitetsfaktorer inom ekologisk status t.ex. biologiska kvalitetsfaktorer, hydromorfologiska faktorer eller ändrad vattenförekomst bedöms inte påverkas av den utökade verksamheten.

Med hänsyn till verksamhetens lokalisering och de skyddsåtgärder som vidtas, bedöms den planerade utökningen inte medföra någon försämring av Himleåns nuvarande status. Verksamheten bedöms inte heller försvåra möjligheten att uppnå fastställda miljökvalitetsnormer i enlighet med 5 kap. 4 § miljöbalken.

Utsläpp till luft

Moderna slaktkycklingstallar har en utformning där djuren går fritt med fri tillgång till vatten och foder. Ammoniakavgången från stallarna kommer att begränsas genom flera olika åtgärder. Stallarna värms upp genom golvvärme, vilket innebär att gödseln torkas snabbt och har en hög ts-halt, vilket är positivt. När fjäderfägödsel torkas inne i stallet avstannar nedbrytningen av urinsyra till ammoniumkväve, vilket ger en låg ammoniakavgång genom att mikroorganismernas aktivitet hämmas vid torrsubstanshalter runt 60 procent.

Eventuella vattenläckage åtgärdas omgående för att undvika att ströbädden blir blöt. Vattennipplar används för att minimera vattenförluster. Stallarna gödslas ut och städas efter varje produktionsomgång. Stallarna torrsopas och spolas sedan med vatten.

Hos värphönsen transporteras gödsel på transportband. Stallen strös med en spån- och torvblandning vilket minskar ammoniakavgången med 50 % jämfört med enbart spån. Stallgödsel lagras för längre perioder i gödselbrunn med tak eller motsvarande och i gödselhus.

Gödsel sprids på åkermark eller avyttras genom försäljning eller levereras till biogasanläggning. Enligt Jordbruksverkets utbildningsmaterial framgår det att 50 % av ammoniaknerfallet beräknas falla

ner inom en radie om 50 km från gården. Gödsel brukas ned snabbt eller sprids på växande gröda. Bolaget kommer i största möjliga mån att sprida gödsel under sammanhängande perioder och undvika kvällar och helger i närheten av bostäder.

Ventilationen styrs för att ha låg lufthastighet och minskat luftflöde över ytor med gödsel, vilket ökar ammoniakkoncentrationen i luften över de gödselbemängda ytorna. Det i sin tur minskar drivkraften för ammoniakavgången. Detta är dock en avvägning [mot] djurhälsa och arbetsmiljö, då man inte vill ha höga ammoniakhalter i luften där djur och personal vistas. Värmeväxlare för luften och ventilationen bidrar till ytterligare rening av luften innan den släpps ut. För att ytterligare minska ammoniakutsläppen går det att investera i luftfilter på frånluften i stallarna, men investeringskostnaderna för detta är höga och anses inte vara ekonomiskt försvarbara.

För reserv och extra säkerhet finns en oljepanna för uppvärmning av befintliga stallar på 120 kW som används ca 5 gånger per år. Vid byggnation av de nya stallen kommer även nya moderna flispannor att installeras. Utbyggnation av pannor kommer att ske i etapper, efterhand som stallen byggs.

Transporter

Transporter bedöms vara den största källan till buller. Fordon som används i verksamheten servas regelbundet så att de hålls i gott skick och att risken för uppkomst av missljud minskas. Chaufförer uppmanas att köra med sparsamt körsätt och hålla sig inom de tidsangivelser som är föreslagna i ansökan samt att sänka hastigheten vid passage av bostäder. Ljudet från fläktarna till det nya stallet ska enligt produktbladet hålla sig inom rekommenderade ljudnivåer från Naturvårdsverket.

Buller

Någon särskild bullerutredning eller beräkning av bullernivåer har inte tagits fram inom ramen för ansökan. Med standardåtgärder så som ljuddämpare på frånluft, inkapsling av pumpar och skärmverkan från byggnad bedöms nivåerna klara Naturvårdsverkets riktvärden. Verksamheten bedömer att riktvärdena för externt industribuller vid närliggande bostäder kan innehållas. Bedömningen grundas på att buller från verksamheten främst uppkommer från transporter, arbetsmaskiner och fläktar.

Enligt tillgängligt produktunderlag för värmeväxlaren ligger ljudnivån i storleksordningen 36–46 dBA vid 50 meters avstånd. Fläktarna i den befintliga verksamheten bedöms ligga på liknande nivåer. Den

närmaste bostaden är belägen mer än 100 meter från de nya stallarna.

Transporterna till och från verksamheten utgör den största potentiella bullerökningen. Men transporter sker huvudsakligen dagtid och är koncentrerade till vissa tillfällen såsom vid foderleveranser, djurtransporter och avyttring av gödsel. Några klagomål på buller från den befintliga verksamheten har inte inkommit. Sammantaget bedöms verksamheten inte ge upphov till bullernivåer som överskrider gällande riktvärden. Om klagomål gällande buller inkommer, kommer detta att hanteras och utredas.

Fläktarna (frånluft) placeras en bit upp i [ventilations]kanalen för att minimera ljud både inne i stallarna och ut från byggnaden. Fläktarna är åtkomliga från stallarnas insida för att möjliggöra löpande underhåll, vilket minskar risken för buller till följd av slitage eller driftstörningar. Mot denna bakgrund bedöms de valda tekniska lösningarna i kombination med byggnadernas konstruktion ge en begränsad bullerpåverkan på omgivningen.

Avfall och kemikalier

Det avfall som uppkommer i verksamheten är förpackningsmaterial som sorteras och farligt avfall som samlas in och hanteras av godkänd transportör. Farligt avfall förvaras invallat i förråd utan golvbrunn. Utökningen av verksamheten medför inga större förändringar gällande förpackningsmaterial. Den största skillnaden för avfall efter utökningen är [mängden] kadaver och aska från värmepannorna.

Askan från fastbränslepannorna kommer att provtas enligt ett provtagningsprogram och sedan blandas med gödseln för att spridas på åkermark.

De kemikalier som används i verksamheten är bland annat smörjolja, motorolja, diesel, rengöringsmedel och desinfektionsmedel. Kemikalier förvaras invallat. Spill eller läckage av vätskor samlas upp med absorberingsmaterial och slängs enligt anvisning på förpackningen.

Energi och klimat

Storleken på stallarna (100 000 platser i varje) baseras på slakteriets efterfrågan och tillgång på kycklingar. Ur smittskyddssynpunkt är det bättre att bygga två separata stall i stället för ett stort. Storleken på de nya stallarna medför att fodertransporter kommer att kunna optimeras och bolaget kan beställa hem fulla transporter kontinuerligt. Vid placering enligt huvudalternativet har hänsyn tagits till

platsen med framtida körvägar och eventuellt en ny gödselbrunn eller tvättvattenbrunn.

En värmeväxlare kommer att installeras för klimat, miljö och energieffektivisering. Alternativet är att inte installera någon värmeväxlare som i de befintliga stallen, vilket också fungerar bra, men med tanke på fördelarna och närheten till grannar väljer verksamheten att investera i en värmeväxlare. Om det kommer en likvärdig produkt på marknaden som har samma egenskaper och fördelar med reningsgrad kan denna produkt komma att installeras istället.

Utökningen av verksamheten medför ökad elförbrukning, ökad dieselförbrukning för interna transporter och ökad mängd flis för uppvärmning.

Tabell: Beräknad energianvändning

	Idag	Efterutökningen
Elförbrukning	135 415 kwh/år	556 800 kwh/år
Dieselanvändning	300 liter/år	1500 l /år
Flisåtgång		4640 m^3/år

Verksamhetens klimatpåverkan bedöms främst vara förknippad med inköpsvaror så som foder, energianvändning och transporter. Vid inköp av foder prioriteras klimatcertifierade alternativ i den utsträckning det bedöms vara ekonomiskt försvarbart. Vad gäller energianvändningen, används förnybar energi (flis) för uppvärmning. Transporter utgörs huvudsakligen av leveranser till och från verksamheten, vilka företaget inte har rådighet över. Mycket lite transporter sker inom verksamheten.

Vattenuttag

Verksamheten är ansluten till kommunalt vatten. Den huvudsakliga vattenförbrukningen utgörs av dricksvatten för djuren. I övrigt används vatten för tvätt av stallar och rengöring av foderanläggning. Vattenförbrukningen i den befintliga verksamheten är ca 3 610 m^3 (värphöns) och ca 1 300 m^3 (livkyckling) = ca 4 910 m^3 per år. I detta ingår dricksvatten till djuren och tvättvatten till stallarna. Efter utökningen förväntas den årliga vattenförbrukningen att uppgå till 15 130 m^3.

I den befintliga verksamheten är vattenuttaget ca 1,5 m^3 per dag. Efter utökningen kommer vattenåtgången vara ca 25 m^3 per dag. Totalt förbrukar en producerad kyckling ca 5,5 liter vatten. Detta innebär att 200 000 kycklingar i 8 omgångar per år förbrukar 8 800 m^3 vatten årligen. Vid tvätt av stallar beräknas 55 m^3 vatten användas per

tvättomgång. Detta uttag sker under tomveckorna. Vid 8 omgångar per år kommer 880 m³ vatten att användas till tvätt. Totalt förbrukar de nya kycklingstallen 9 680 m³ vatten under ett år.

Vattenförbrukningen för hela anläggningen mäts och dokumenteras och resultatet sammanställs i den årliga miljörapporten. Utrustningen och funktionen hos vattennipplar kontrolleras regelbundet.

Risker

De risker som har identifierats i verksamheten är bland annat brand i stallar eller panncentral, utsläpp av ammoniak och gödsel- eller kemikaliespill. Vid större utsläpp och olyckor kontaktas räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten. Dokumentation med bilder och iakttagelser kommer att ske i händelse av en olycka.

Vid en mindre brand kommer det mesta av släckvattnet att samlas upp i byggnaden. Vattnet hamnar i rännor och pumpas till tvättvattenbrunnen som rymmer 300 m³. En gödselbrunn på 800 m³ kommer också att kunna användas som uppsamling av eventuellt släckvatten. Stallen har vardera en yta om 6 355 m². I stallarna kommer det att finnas en sockel på ca 6 cm, vilket innebär att det i vardera stall kan samlas upp ca 280 m³ vatten.

Vid en större brand där totalförstörning av byggnaderna förväntas, kommer prioritet att vara att förhindra spridningen av branden till angränsande byggnader. Förmodligen kommer släckinsatsen att avbrytas eller inte ens påbörjas. En riskbedömning med vattendrag och kringliggande åkrar är bidragande parametrar till att den förväntade räddningsinsatsen inte kommer att bestå av släckning med stora mängder vatten. Att välja en räddningsinsats där den övertända byggande får brinna ned och att använda vatten för att skydda andra hus minskar mängden kontaminerat vatten.

Tättingar kommer att finns för att lägga på dagvattenbrunnar, detta kan även förhindra [utsläpp] av olja och diesel på verksamhetsområdet.

Statusrapport

En ökning av antalet fjäderfä påverkar inte mängderna förvarade [farliga ämnen] i verksamheten. Mängderna hålls nere till ett minimum och det är oftast anlitade tvättfirmor som har med sig rengöringsmedel och liknande. Följande ämnen hanteras inom verksamheten:

- Eldningsolja, endast som reserv till pannan. Cisternen rymmer 6 m³ eldningsolja.
- Rengöringsmedel (endast för handtvätt)
- Desinfektionsmedel: Rodasept och Virkon S, några kg per år av vardera produkt
- Klortabletter i äggstallarna
- Kycklinggödsel
- Diesel 3 m³
- Mediciner

Eldningsolja förvars i cisterner inomhus i låst utrymme. Risken för utsläpp av eldningsolja anses vara obefintlig. Desinfektionsmedlet är flytande och hanteras i dunkar, vilka förvaras inomhus i stängt utrymme utan golvbrunn. Detta innebär att risken är liten för att det skulle kunna läcka och orsaka förorening. Mediciner som används i djurproduktionen förvaras inlåst.

Kycklinggödsel förvaras till största delen i gödselbrunnar med tak. Gödseln kommer att mellanlagras och förvaras i gödselhus inför hämtning. Gödseln hanteras vid tömning, omlastning och sedan inför spridning. Risken för föroreningsskada av mark eller vattendrag är mycket liten. Eftersom gödsel har en hög ts-halt är risken för läckage liten även ur denna aspekt. Eftersom kycklinggödsel är en torr produkt är den relativt lätt att samla upp om spill skulle ske. Det bedöms som ytterst osannolikt att mängden miljö- och hälsofarliga ämnen kommer att öka i framtiden.

Utifrån vad som framgår ovan finner bolaget att inga av de farliga ämnena som hanteras inom verksamheten är utav tillräckligt stor mängd, eller av tillräcklig toxicitet för att under de omständigheter som gäller på verksamheten ha förmåga att förorsaka en förorening av betydelse. Bolaget bedömer att det inte finns någon signifikant föroreningsrisk och därmed upprättas ingen statusrapport.

BAT-slutsatser

Anläggningen kommer att tillämpa flera åtgärder i enlighet med BAT, såsom optimerad foderstyrning, god ventilationskapacitet, spillfritt dricksvattensystem och bibehållen hög torrsubstanshalt i ströbädden. Sammantaget bedöms dessa åtgärder effektivt minska ammoniakavgången och därigenom begränsa påverkan på omgivningen.

Den totala ammoniakemissionen från den befintliga verksamheten under 2024 var totalt 6 151 kg NH_3, varav 1 650 kg kom från äggproduktionen och resterande från unghönsen.

Den planerade verksamheten innebär en utökning med slaktkycklingproduktion motsvarande 200 000 platser. Enligt stallbalansberäkningen kommer ammoniakemissionen från slaktkycklingproduktionen att uppgå till ca 3 881 kg NH_3 per år. För 200 000 slaktkycklingplatser uppgår ammoniakutsläppet till 0,019 kg NH_3 per djurplats och år. Detta ligger inom BAT-AEL enligt BAT-slutsats 32 (0,01–0,08 kg NH_3 per djurplats och år).

För värphöns uppgick ammoniakutsläppet till 1 650 kg NH_3 per år vid 46 100 värphönsplatser vilket motsvarar cirka 0,036 kg NH_3 per plats och år. Vid en utökning till 53 000 värphönsplatser uppskattas ammoniakutsläppet från värphönsen öka till cirka 1 900 kg NH_3 per år, förutsatt oförändrad produktionsform och emissionsnivå per plats.

För frigående värphöns (system utan burar) anges BAT-AEL enligt BAT-slutsats 31 till 0,02–0,13 kg NH_3 per djurplats och år. Det beräknade utsläppet från värphönsen efter utökningen uppgår till cirka 0,036 kg NH_3 per djurplats och år och ligger därmed inom BAT-AEL-intervallet.

Mot bakgrund av verksamhetens utformning är det sökandens bedömning att ammoniakutsläppen, i förhållande till verksamhetens omfattning, kommer att vara låga och förenliga med bästa tillgängliga teknik. Verksamheten bedöms därmed uppfylla BAT-AEL för både värphöns och slaktkycklingar.

Inkomna yttranden

Av de yttrande som kommit in framgår bl.a. följande:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har under en längre tid utövat tillsyn över verksamheten. Vid genomförd tillsyn har inga betydande brister konstaterats. Verksamheten bedöms vara välorganiserad och bedrivs med god egenkontroll. Den samlade bedömningen är att verksamheten bedrivs i enlighet med miljöbalken och övriga tillämpliga bestämmelser.

Mot bakgrund av verksamhetens lokalisering inom vattenskyddsområde vill miljö- och hälsoskyddsnämnden särskilt framhålla vikten av att hantering av gödsel, kemiska produkter och tvättvatten sker på ett sådant sätt att risk för påverkan på grund- och ytvatten

förebyggs. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att verksamhetens miljöpåverkan inte är av sådan art eller omfattning att den utgör hinder mot den sökta tillståndsändringen. Nämnden förutsätter att verksamheten även fortsättningsvis bedrivs i enlighet med redovisade BAT-slutsatser och övriga skyddsåtgärder i syfte att begränsa ammoniakutsläpp, luktstörningar och annan miljöpåverkan.

Miljöprövningsdelegationens överväganden

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att Källängs Kontrollhönseri AB har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån bolagets redovisning att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten avses bedrivas och att det därför inte krävs en statusrapport enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillåtlighet

Planförhållanden

Enligt 2 kap 6 § miljöbalken får tillstånd inte meddelas i strid med gällande detaljplan eller områdesbestämmelser. Det aktuella området omfattas inte av någon sådan reglering.

I gällande översiktsplan anges att verksamheter inom bland annat jordbruk ska ges goda fysiska förutsättningar att utvecklas. Cirka 30 % av markarealen i kommunen består av åker och betesmark och cirka 40 % av skogsmark. Jordbruksmark är av betydelse för en trygg livsmedelsförsörjning och behovet av mark som kan producera biologisk råvara kommer sannolikt att öka. Möjligheter till en lokal livsmedelsproduktion och förädling av råvaror gynnar det lokala näringslivet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att den ansökta utökningen är förenlig med intentionerna i översiktsplanen.

Lokalisering

I fråga om lokaliseringen av en verksamhet följer av 2 kap. 6 § miljöbalken att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde, ska det väljas den plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Mark- och miljööverdomstolen har i flera avgöranden avgjort frågan om lokaliseringen av djurhållande verksamheter har varit lämpliga eller inte. Vad som beaktats är inte bara avståndet, utan även om området för lokaliseringen är av lantlig karaktär, om det är en nyetablering eller utökning samt vilken teknik som används för att minimera de störningar som kan uppstå (se MÖD 2004:36, 2004:65 och 2005:4).

Det är i det aktuella fallet fråga om en utökning av befintlig djurhållning med uppförande av två nya slaktkycklingstall samt tillhörande anläggningsdelar i form av en ny tvättvattenbrunn och fodersilos.

Bolaget har redovisat en alternativ lokalisering av de nya stallen. Den alternativa lokaliseringen ligger inom primär zon för vattenskyddsområdet Ragnhilds källa och inom område av riksintresse för naturvård (NN 38 GRIMETON). Detta alternativ skulle innebära att byggnaderna hamnar högre i landskapet, vilket bedöms medföra att byggnaderna blir mer visuellt framträdande och utgör ett mer påtagligt inslag i landskapsbilden. Den alternativa lokaliseringen skulle innebära att de nya stallen inte uppförs i direkt anslutning till den befintliga verksamheten, vilket bland annat skulle medföra ökade kostnader för framdragning av el- och vattenledningar samt anläggande av vägar. Den alternativa lokaliseringen innebär däremot ett längre avstånd till de närmaste bostäderna.

Enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning är den valda platsen lämplig i den mening som avses i 2 kap. 6 § MB.

Industriutsläppsverksamhet

Den sökta verksamheten berörs av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU.

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. För verksamheten finns fastställda BAT-slutsatser med begränsningsvärde för ammoniakutsläpp från stall, så kallad BAT-AEL. För slaktkycklinguppfödning ska

intervallet 0,01–0,08 kg NH_3 per djurplats och år kunna innehållas. För värphöns i bursystem är intervallet 0,02–0,08 kg NH_3 per djurplats och år och för frigående värphöns 0,02–0,13 kg NH_3 per djurplats och år.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att vara förenlig med kravet på bästa tillgängliga teknik.

Utsläpp till luft

Minimering av ammoniakutsläpp från lagring av stallgödsel är en viktig åtgärd för att nå det nationella miljömålet *Ingen övergödning* och för att minimera risken för luktstörningar. Bolaget har redovisat att gödseln kommer att lagras i gödselbrunn med täckning, gödselhus eller på en gödselplatta.

Det kväve som tillförs vid utfodring och som inte tas upp av djuren hamnar i gödseln. Redan när man utfodrar djuren kan man göra åtgärder för att minimera ammoniakförlusterna. Att optimera foderstaten för råproteinhalt och aminosyrasammansättning sänker gödselns kväveinnehåll och därmed ammoniakavgången från gödseln. Bolaget avser att bland annat tillämpa foderstyrning med fasutfodring, vilket bidrar till minskade kväveutsläpp från stallbyggnaderna.

Miljökvalitetsnormer och utsläpp till vatten

Gödsel lagras i gödselbrunn med täckning, i gödselhus eller tillfälligt på en gödselplatta. Spridning av gödsel sker i enlighet med gällande lagstiftning och god jordbrukarsed. Spridningen anpassas till grödan och rådande mark- och väderförhållande. Skyddszoner mot vattendrag tillämpas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, med angivna skyddsåtgärder och fastställda villkor, inte försämrar möjligheterna att uppfylla miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten Himleån.

Buller, lukt och omgivande bebyggelse

Den närmaste bostaden är belägen mer än 100 meter från de planerade stallen. Gödseln kommer att täckas vid lagring eller lagras i ett gödselhus. Miljöprövningsdelegationen bedömer att djurhållningen är av sådan omfattning att störande lukt kan uppkomma vid vissa väderförhållanden och särskilt i kombination med hantering av fjäderfägödsel, så som utlastning, omrörning och transport av gödsel.

Verksamheten bedömer att riktvärdena för externt industribuller vid närliggande bostäder kan innehållas.

Miljöeffekterna från den befintliga verksamheten är kända och med de åtgärder som bolaget har beskrivit och de skyddsåtgärder som fastställs i villkor, bedöms inte någon oacceptabel störning p.g.a. lukt eller buller uppkomma från den planerade verksamheten. Viss lukt får dock accepteras av dem som bor eller vistas i en jordbruksbygd.

Miljömål

De miljömål som berörs av verksamheten är bl.a. Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft. Med hänsyn till de åtgärder som bolaget angett i ansökan och med de villkor som fastställs för verksamheten bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten är förenlig med de berörda miljömålen.

Motivering av villkor

Enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning bör gällande tillstånd kompletteras med följande villkor:

Villkor 17

Minimering av ammoniakutsläpp från lagring av stallgödsel är en viktig åtgärd för att nå det nationella miljömålet *Ingen övergödning* och för att minimera risken för luktstörningar. Lagring av stallgödsel bör därför ske så torrt och vindskyddat som möjligt.

Villkor 18

Källängs Kontrollhönseri AB yrkar att få lagra fast gödsel utan täckning på en gödselplatta i upp till två månader.

En viktig faktor för minskad ammoniakavgång är bland annat att gödseln hålls så torr som möjligt. Även vid kortare lagringstider kan nederbörd medföra risk för utlakning och förlust av näringsämnen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att lagring av gödsel i upp till två månader är en förhållandevis lång tid för att betraktas som *tillfällig lagring*. Mot bakgrund av gödselns höga näringsinnehåll och verksamhetens lokalisering inom nitratkänsligt område, bedömer delegationen att kravet på täckning är motiverat utifrån 2 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken. Delegationen avslår därför bolagets yrkande.

Villkor 19

Vid utökad drift med slaktkycklingar kommer lagringsbehovet för tvätt och spolvatten att öka. Bolaget avser att anlägga ytterligare en tvättvattenbrunn för lagring av vattnet. Hantering av tvätt- och spolvatten, som kan innehålla mindre mängder rengöringsmedel och näringsämnen, kan förorena mark och vatten vid utsläpp. Det finns därför miljömässiga skäl att reglera hanteringen av sådant vatten för att minimera risken för att mark eller vatten förorenas. Detta bör ske genom krav på uppsamling i täta behållare med en lagringskapacitet som motsvarar minst 10 månaders produktion av tvätt- och spolvatten.

Villkor 20

Villkoret syftar till att den gödsel som uppkommer i verksamheten ska kunna omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt. Om verksamheten inte själv har tillräcklig spridningsareal, behöver det finnas annan avsättning för gödseln. Skriftliga avtal gör det möjligt att kontrollera att tillräcklig avsättning finns.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det på motsvarande sätt behöver finnas tillräcklig lagringskapacitet för gödseln. Tillräcklig lagringskapacitet medför att gödsel inte sprids under ogynnsamma förhållanden, med risk för växtnäringsförluster och negativ påverkan på vattenförekomster.

Villkor 21

Aska från fastbränslepannor kan klassificeras olika beroende på dess innehåll av bl.a. metaller och om syftet med att blanda askan med stallgödsel är kvittblivning. Som utgångspunkt bör aska ses som ett avfall som ska tas om hand på annat sätt än att blanda det med stallgödsel. Askans näringsinnehåll är beroende av vilket material som förbränns. Om askan däremot innehåller mineraler eller näringsämnen som är till nytta vid odling, utan att den riskerar att förorena mark eller vatten, bör tillsynsmyndigheten kunna reglera sådan hantering (jfr delegation D2 nedan).

Motivering till ändring av villkor

Miljöprövningsdelegationen bedömer att nedanstående villkor behöver justeras något.

Villkor 14 - buller

Bolaget har yrkat att villkor 14 ska ändras. Ändringen innebär att nivån för ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder inte ska överstiga

50 dBA vardagar dagtid kl. 06- 18 (tidigare 50 *dB*(A) *vardagar dagtid kl. 07-18*).

De yrkade bullernivåerna är de som numera normalt föreskrivs som villkor. Det har i ärendet inte framkommit några skäl som motiverar strängare eller mildare krav än dessa. Det föreligger inte några direkta förutsättningar för momentana ljud nattetid. Bullerkraven bör därför kunna fastställas enligt bolagets yrkande och gällande praxis.

Villkor 15 - kemiska produkter och avfall

Bolaget har yrkat att villkor 15 ska kompletteras. Villkoret säkerställer att lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt.

Miljöprövningsdelegationen bedömer, utöver kompletteringen, att villkoret bör innefatta allt avfall som uppkommer i verksamheten, inte endast det farliga avfallet.

Villkor 16 – kontrollprogram

Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll ska en verksamhetsutövare fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet ska dokumenteras. En del i egenkontrollen är att ha ett kontrollprogram.

Miljöprövningsdelegationen uppdaterar nu villkoret utifrån hur det numera brukar vara formulerat.

Delegation D1

Om det, trots de skyddsåtgärder som fastställts i villkor och det som bolaget har åtagit sig, uppstår olägenheter p.g.a. lukt är det lämpligt att tillsynsmyndigheten kan föreskriva villkor om åtgärder för att minimera risken för luktolägenheter.

Delegation D2

Om bolaget kan visa att aska från fastbränslepannan innehåller näringsämnen eller mineraler som är till nytta för odling och inte innehåller andra ämnen som riskerar att förorena mark eller vatten, bör tillsynsmyndigheten få medge inblandning av askan i fjäderfägödsel och föreskriva villkor för denna hantering. Askans innehåll varierar beroende på bränslet, varför det är mer ändamålsenligt att tillsynsmyndigheten kontinuerligt kan reglera hanteringen och ställa krav

som motverkar risken för förorening av mark och vatten, men inte ett godtagbart resursutnyttjande. Tillsynsmyndighetens bedömning bör baseras på analyser av tungmetallinnehåll samt näringsämnen (P, Ca, Mg och K).

Verkställighet

När det finns skäl till det får prövningsmyndigheten enligt 22 kap. 28 § miljöbalken förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Det ankommer på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande. Miljöprövningsdelegationen bedömer, mot bakgrund av skäl som sökanden åberopar, att det föreligger beaktansvärda nackdelar för sökanden att invänta ett lagakraftvunnet beslut. Nackdelarna får anses väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande ska inväntas. Sökandens yrkande om verkställighetsförordnande ska därför bifallas.

Igångsättningstid

Bolaget har yrkat att igångsättningstiden ska fastställas till fem år för det ena slaktkycklingstallet och tio år för det andra slaktkycklingstallet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att en gemensam igångsättningstid bör föreskrivas för den utökade verksamheten. Vid bedömningen har delegationen särskilt beaktat att den planerade utökningen innebär omfattande byggnationer, vilka kan behöva genomföras etappvis. En längre igångsättningstid bedöms vara motiverad för att ge bolaget rimliga förutsättningar för att genomföra den planerade utökningen. Miljöprövningsdelegationen har också beaktat att det inte har framkommit några omständigheter som tyder på att markanvändningen inom det berörda området kan komma att förändras inom överskådlig tid. Delegationen bedömer att en igångsättningstid om 10 år är skälig och kan godtas.

Sammanfattning

Genom de åtaganden som sökanden gjort och de försiktighetsmått som föreskrivs i villkoren till detta beslut finner miljöprövningsdelegationen att hinder inte föreligger enligt miljöbalkens hänsyns- och tillåtlighetsregler mot att meddela sökanden ändringstillstånd till den verksamhet som avses bedrivas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefsjurist Peter Jupén, ordförande, och Karin Sigvardsson, miljösakkunnig. Miljöhandläggare Sabine Karlsson har varit föredragande, men inte deltagit i beslutet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun; milo.halsa@falkenberg.se
- Länsstyrelsen i Hallands län; halland@lansstyrelsen.se
- Jordbruksverket; jordbruksverket@jordbruksverket.se
- Naturvårdsverket; registrator@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten; havochvatten@havochvatten.se
- Hushållningssällskapet Halland; asa.lundin@hushallningssallskapet.se

Bilaga

1. Situationskarta

Bilaga 1

Bild 1: Situationskarta över verksamhetsområdena[1]

[1] Byggnationen av en ny gödselbrunn omfattas inte av denna prövning eftersom bolaget, i komplettering 2026-06-09, har angett att det inte kommer att byggas en ny gödselbrunn utan endast en tvättvattenbrunn om 300 m^3